

--- A világliga >>>

A világliga*

Egy gondolat, egy cél! Ez a mottója a világligának, amely tömörítette a világ artistáit oly szövetségben, melyet egy gondolat hevít és amelynek egy szent célja van csupán: boldoggá és nagyvá tenni az egész artista társadalmat, megbecsültté és tiszteltté tenni a művészetet, amelyben ez a társadalom egybeforr.

Az a nagyszerű cél, melynek érdekében a világliga alakult, át kell, hogy hasson minden artistát, akinek oltára a színpad, porond, vagy a pódium, melyen a kenyerét keresi.

Az artisták e nagyvilágon mindenütt testvérek, egy nagy család közös gyermekei, akiknek közös az érdekük. E közös érdekek megvédésére alakult a világliga. Olyan az, mint a többgyermekes apa, aki salamoni igazságot szolgáltat a veszekedő gyermekei között.

Amikor az ember idegenek közé kerül, fokozottabban kel érdekei védelmére. Ma már büszkén elmondhatjuk, hogy a magyar artista sehohsem idegen, mert a világliga karja mindenkit átfog és ujjai mindenhova elnyúlnak.

Küzdelem és harc nélkül nincs győzelem és nincsen eredmény. Ez nemcsak a Magyarországi Artista Egyesület történetében volt így, hanem azt a sokkal hatalmasabb Internationale Artisten Loge és egyéb testületek is tapasztalták.

Rettenetes küzdelmek előzték meg ezt az időt, amíg a Loge a mai ragyogó magaslatára tudott felemelkedni. Mennyi surlódást, mennyi veszekedést, ellenségeskedést, egyes emberek kicsinyes támadását, nagyhangú, de üresfejű emberek hatalmi vágyát kellett letörni, míg végre M. B. Konorah került a hatalmas testület élére, aki vasakarattal, erős kézzel, az artisták iránti lángoló szeretettel rendet tudott teremteni.

Micsoda úttörő munkát végeztek a korán elhunyt Herzberg Leo, Waldoff Ewald, továbbá Gregori, Clermont, Wotpert, Allison Ottó, Schwarz fivérek és még sokan a választmány tagjai közül.

Ha ma az I.A.L. a német artisták büszkesége, ha ma a világ valamennyi artistája tisztelettel és megbecsüléssel tekint fel a Logera, az Konorahnak és önfeláldozó munkatársainak az érdeme, akiknek a német artista soha el nem múló hálával tartozik.

Konorah nyughatatlan vére nem elégedett meg azzal, hogy a német artista társadalmat, annak anyagi és erkölcsi érdekeit sziklaszilárd alapokra fektette, hanem szüntelenül azon dolgozott, hogy a világ összes artistáit közös nagy szövetségbe tömörítse.

Ezzel a nagy gondolattal még jóval a háború előtt foglalkozott. Kezdeményezését mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták, de egyszerre csak kitört a világháború, mely a gyönyörű tervet halomra döntötte.

Öt évig aratott a halál, tobzódott a népek örülete és sok mindent eltemetett. De a világszövetségbe való egyesülés nagy gondolatát még a háború sem tudta eltemetni.

Az artista hivatás nemzetközi, a művészet hazája széles e nagy világ, tehát parancsoló szükség van az artista művészetet egybefogó hatalmas világszervezetre. Ezt a szükségét átérezte mindenki, tehát létrejött a világliga.

A háború után ugyancsak a Logeben vetették fel újra a világliga megteremtésének szükségét. És csodálatos, hogy éppen francia részről fogadták a német ötletet a legszívélyesebben és Villette a „Syndicat des Artists” elnöke, a leglelkesebb híve lett a világliga eszméjének.

Az eszmét rövidesen tett követte. Az artisták 1921 február 12., 13. és 14-én megtartották első világkongresszusukat Rotterdamban, melyen a Magyarországi Artista Egyesület[et] a bécsi I.A.O. és a berlini I.A.L. képviselte.

(Bakay Arnold nevéhez fűződik az I.A.O. alapítása, aki egyesületét 1918-ban alapította tizenkét hűséges társával. Annak felvirágoztatása és hatalmassá tétele bizonyítja azt a nagy akaratot, ami Barkayban rejlik és azt az emberfeletti kitartást, ami ennek az embernek a sajátja. Nagy szüksége is volt Barkaynak a kitartó szívósságra, mert ellenségei nem kímélték a támadástól. De Barkay ment előre a maga útján, csupán egyetlen cél[t] ismert, az artistatársadalom szociális helyzetének elviselhetővé tételét.)

A világkonferenciára elkísérték Barkayt, Casimir Carangeot és Marc Turc artisták. Résztvettek még Hollandia, Németország, Franciaország, Anglia, Belgium, Spanyolország és Skandinávia képviselői is.

Nagy lelkesedéssel elhatározták a világliga megalakítását. Csupán egyetlen hang nyilatkozott meg a megalakítás ellen: Anglia képviselője részéről. Bailay Monte, az angol Varieté Artistes Federation titkára a leghatározottabban kijelentette, hogy még nem érkezett el az ideje a világliga megalakításának. Az angol artisták el vannak tökévelve annak a keresztülvitelére, hogy a békekötéstől számított három évig, a volt ellenséges állambeli artistákkal nem lépnek fel egy színpadon. Ez a három év pedig kezdődik akkor, amikor Anglia megköti Törökországgal a békét. Ez pedig még a mai napig sem történt meg. Ennélfogva az angolok nem léphetnek be a világligába. Már pedig Anglia részvétele nélkül világliga el sem képzelhető. Ha ennek dacára is megalakítanák a ligát, azt Anglia ellen irányuló kontinentális és ellenséges koalíciónak fogják tekinteni, mely ellen a Federation tiltakozik és minden olyan nemzettel szemben, amely a világligához csatlakozik, bojkottal fog védekezni.

A nemzetközi konferencia nem ijedt meg az angol képviselő fenyegetésétől és elhatározta a világliga megalakítását. A határozat meghozatala után Anglia képviselői eltávoztak a kongresszusról.

Az angolok ezen eljárása teljesen érthetetlen, mert arra semmi okuk sem volt. Közismert tény az, hogy a világháború alatt úgy Németországban, mint a volt monarchia területén az ottragadt angolok a legemberibb bánásmódban részesültek. Internálva egyáltalán nem voltak, teljesen szabadon mozoghattak, sőt a kenyérüket is megkereshették. Úgy látszik, ezt már Anglia elfelejtette.

A világliga megalakult, ami kizárólag Konorah és Barkay erőteljes fellépésének volt köszönhető, akik éles szavakkal bírálták az angol kiküldött embertelen felszólalását.

A Magyarországi Artista Egyesület, tagjai érdekében természetesen örömmel csatlakozott a világligához, mely ma már kebelében összpontosítja a művelt nemzetek többségének artistaságát.

Az első évi működéséről most számolt be a világtkongresszusnak, melyen a mi egyesületünk már önállóan képviseltette magát: Róland Róbert ügyvezető igazgató és Wiedmayer Fred számvizsgáló által, akik hazajövetelük alkalmával a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a liga áldásos működéséről.

Az angolok még most is duzzognak, de remélhetőleg nem sokáig, mert fel fog bennük támadni az egészségesebb, gyakorlatibb és mindenek felett az emberies érzés és megszüntetik az indokolatlan bojkottot.

Addig pedig az Isten vezérelje gyönyörű munkájában a világligát – Anglia részvétele nélkül is!

* Békásy Jenő és Seidl Albert (szerk.) *Jubileumi Album 1897-1922* Kiadja a Magyarországi Artista Egyesület 25 éves fennállásának emlékére (45-47. o.) Írta: Seidl Albert